

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ-ԲԵՄԱԿԱՆՔ

Շր. 31 Մայիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Դիսաղիք: Ժամարարն էր Տ. Գուսան Վրդ. Այնանեան:

Կիր. 1 Յունիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութին մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Արիս եպս. Շիրվանեան: Ժամարարն էր Տ. Նորայր Արդ. Գազազեան:

- Կէսօրէ ետք տեղի ունեցաւ «Անդաստան»: Հանդիսապետն էր Տ. Արիս եպս. Շիրվանեան:

Դշ. 4 Յունիս.- Կէսօրէ ետք, Տ. Արիս եպս. Շիրվանեանի գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը ինքնաշարժերով բարձրացան Ձիթենեաց լեռ, ուր Համբարձման սրբավայրին մօտ կառուցուած վրանամատրան մէջ պաշտուեցան ժամերգութիւն եւ նախատօնակ:

Երեկոյեան, նոյն վայրին մէջ պաշտուեցան Առաւօտեան եւ Դիշերային ժամերգութիւնները:

Եշ. 5 Յունիս.- Համբարձումն Տեառն: Առաւօտուն, Տ. Արիս եպս. Շիրվանեանի գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը ինքնաշարժերով բարձրացաւ Ձիթենեաց լեռ, ուր «Հրաշափառ»ով կատարուեցաւ պաշտօնական մուտք Սրբավայրէն ներս:

Օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատուցեց Տ. Արիս եպս. Շիրվանեան:

Պատրիարք Սրբազան Հայրը, պատարագին սկիզբը ժամանելով, այցելեց Մզկիթի պահապաններուն, ապա նախագահեց Մայր Աթոռոյ Սիսէն Ս. Էջմիածին փոխադրութեան տարեդարձին (1441) առթիւ կատարուած «Հայրապետական Մաղբանք»ին:

Պատարագի վերջաւորութեան սրբաւերջուն առջեւ կատարուեցաւ «Անդաստան», հանդիսապետութեամբ Պատարագիչ Սրբազանին:

Շր. 7 Յունիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Նշան մատրան մէջ: Ժամարարն էր Տ. Վանկի Վրդ. Մանկասարեան:

- Երեկոյեան ժամերգութիւնը եւ նախատօնակը պաշտուեցաւ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան եպս. Ղարիպեան:

Կիր. 8 Յունիս.- Երկրորդ Մաղկազարդ: Առաւօտուն ժամերգութիւնը կատարուեցաւ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ մէջ: Ժամերգութեան աւարտին տեղի ունեցաւ «Անդաստան»:

Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան եպս. Ղարիպեան: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Շր. 14 Յունիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Դիսաղիք: Ժամարարն էր Տ. Բագրատ Արդ. Պուրնէմեան:

- Հոգեգալստեան նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

- Դիշերասկիզբին Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած «Եկեցէ»ի եւ «Հսկման» կարգերուն նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Կիր. 15 Յունիս.- Հոգեգալստեան: Օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուցեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը: «Հոգի Աստուծոյ» երգէն առաջ, իր քարոզին միացուց Սրբոյն Յովհաննու Ոսկեբերանի աղօթքը, ուղղուած Ս. Երրորդութեան երեք անձերուն:

Սպասարկողներն էին Տ. Թէոդորոս Արդ. Զաֆարեան եւ Տ. Էմմանուէլ Արդ. Արաքանեան, իսկ բուրվառակիր-վարդապետներն էին Տ. Նորայր Արդ. Գազազեան եւ Տ. Իսահակ Արդ. Մինասեան:

- Կէսօրէ ետք, Տ. Սեւան եպս. Ղարիպեանի գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը գնաց դէպի վերջին ընթերցեց վերնատունը, ուր կատարուեցաւ ժամերգութիւն, ապա Ս. Փրկչի մէջ Հոգեհանգստեան կարգ, հանգուցեալ Պատրիարքաց, Լուսարարապետաց եւ միաբանից հոգիներուն ի հանգիստ:

Շր. 21 Յունիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Դիսաղիք: Ժամարարն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Արաքանեան:

Կիր. 22 Յունիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութին, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Սրբազանը: Ժամարարն էր Տ. Ղեւոնդ Արդ. Յովհաննիսեան:

- Նախատօնակին ի Ս. Հրեշտակապետաց հանդիսապետեց Տ. Սեւան եպս. Ղարիպեան:

Բշ. 23 Յունիս.- Ա. Կուսանացն Հռիփսիմեանց: Առաւօտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետաց: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ աւանդատան Ս. Հռիփսիմէի մատրան մէջ: Ժամարարն էր Տ. Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեան:

Ուր. 27 Յունիս.- Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ հանդիսապետեց Տ. Սեւան եպս. Ղարիպեան:

Եր. 28 Յունիս.- Ա. Գրիգոր Լուսաւորչին (Ալեք. Վերապէն): Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի աւանդատան Ս. Լուսաւորչի Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէթեան:

- Կէսօրէ ետք Պատրիարք Սրբազանը նախագահեց «Կարողիկէ Եկեղեցւոյ» նախատեսակին եւ ծնրադիր «Տէր Ողորմեա» երգուեցաւ ըստ սովորութեան:

Կիր. 29 Յունիս.- Տօն Կարգիկէ Արքայ Էջմիածնի: Առաւօտեան ժամերգութեան աւարտին կատարուեցաւ «Անդաստան»: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Նորայր Արդ. Գազազեան: «Հայր Մեր»-էն առաջ կատարուեցաւ «Հայրապետական Մաղրանք» վասն Մայր Աթոռոյ Սրբոյ Էջմիածնի, նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Զօր:

Եր. 5 Յուլիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Աւետիս Արդ. Իփրանեան:

Կիր. 6 Յուլիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսաւորապետ Սրբազանը: Ժամարարն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

Ուր. 11 Յուլիս.- Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ հանդիսապետեց Լուսաւորապետ Սրբազանը:

Եր. 12 Յուլիս.- Ա. Գրիգոր Լուսաւորչին (Գիւտ Նշխարաց): Մայր Տաճարի Ս. Մակարայ մատրան մէջ պատարագեց Տ. Համարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Կիր. 13 Յուլիս.- Երէկուան Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի տօնին առիւ, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Երուսաղէմի Հրէական րաժնին մէջ գտնուող եւ մեծ Սուրբին անունը կրող Եկեղեցւոյ մէջ: Ժամարարը եւ ֆարոգիչն էր Տ. Բագրատ Արդ. Պուրնէֆեան:

Դ. 16 Յուլիս.- Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Ե. 17 Յուլիս.- Ա. Թարգմանչաց Վարդապետացն Մերոց Սահակայ եւ Մեսրոպայ: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Նորայր Արդ. Գազազեան: «Հայր Մեր»-էն առաջ ֆարոգեց Տ. Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեան:

Եր. 19 Յուլիս.- Ա. Տրդատայ Թագաւորին Մերոյ եւ Աշխէն Տիկնոջ եւ Խոսրովիդիստոյն: Ս. պատարագը մատուցուեցաւ Սուրբ Հրեշ-

տակապետաց Եկեղեցւոյ մէջ: Ժամարարն էր Տ. Տաքեւ Աւագ Քահանայ Թարսլուան, Գալիֆորնիոյ Սան Տիէկօ ֆաղաֆէն ուխտի եկած իր աղջիկ զաւակին հետ:

- Կէսօրէ ետք, նախատեսակին ի Ս. Հրեշտակապետաց հանդիսապետեց Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Կիր. 20 Յուլիս.- Գիւտ Տփոյ Ա. Աստուածածնի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ: Հանդիսապետն էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան: Ժամարարը եւ ֆարոգիչն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Արաջանեան:

Ուր. 25 Յուլիս.- Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ հանդիսապետեց Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Եր. 26 Յուլիս.- Երկուտասան Առաւելոցն Քրիստոսի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Պօղոսի վերնամատրան մէջ: Ժամարարն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէթեան:

Կիր. 27 Յուլիս.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սևան Եպս. Ղարիպեան: Ժամարարն էր Տ. Ընծանուէր Արդ. Բարախանեան:

Ուր. 1 Օգոստ.- Նախատեսակ պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին կից Ս. Էջմիածին մատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Եր. 2 Օգոստ.- Յիշատակ Տապանակին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Էջմիածին: Ժամարարն էր Տ. Ղեւոնդ Արդ. Յովհաննիսեան:

- Կէսօրէ ետք Այլակերպութեան մեծաճաղատն նախատեսակին եւ Տեառնեղրայր Յակոբոս Առաւելայի Յիշատակի հանդէսին նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը: Ապա «Օրհնեցէ՛ք Տէր» շարականի երգեցողութեամբ Միաբանութիւնը քարծրացաւ Պատրիարքաւան:

- Գիշերասկիզբին Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած «Եկեղեցի»-ի եւ Հսկման կարգերուն հանդիսապետեց Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Կիր. 3 Օգոստ.- Վարդապետ (Տօն Այլակերպութեան Տեառն): Ժամերգութեան աւարտին կատարուեցաւ «Անդաստան», հանդիսապետն էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան: Օրուան հանդիսատէր Ս. Պատարագը Աւագ Սեղանին վրայ մատուցեց եւ ֆարոգեց Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Բ. 4 Օգոստ.- Յիշատակ Մեռելոց: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեան:

Ուր. 8 Օգոստ.- Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ հանդիսապետեց Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Շր. 9 Օգոստ.- Թագեոսի Առաքելոյն եւ Սանգիտոյ Կուսին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Նորայր Արդ. Գազազեան:

Շր. 16 Օգոստ.- Արքայ Որդւոց եւ Թոռանց Արքայն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ՝ Արիստակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի եւ Դանիէլի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

Կիր. 17 Օգոստ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսացեալ էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան, որ կատարեց «Խաղողօրհնէք»ի արարողութիւնը: Ժամարարն էր Տ. Աւետիս Արդ. Իփրանեան:

Բշ. 18 Օգոստ.- Այսօր սկսաւ Ս. Կոյսի վերափոխման Տօնը կանխող հանդիսաւոր Ս. Պատարագներու մատուցումը Գեքսեմանիի Ս. Աստուածածնայ Տաճարին մէջ:

Շր. 23 Օգոստ.- Եփեսոսի Ա. Ժողովոյն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Աստուածամայր: Ժամարարն էր Բարոզիչն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Աթաջանեան:

Կիր. 24 Օգոստ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Աստուածամայր: Ժամարարն էր Տ. Բագրատ Արդ. Պուրնէեան:

Ուր. 29 Օգոստ.- Նախատօնակին ի Ս. Էջմիածին հանդիսացեալ էր Լուսարարայեւ Սրբազանը:

Շր. 30 Օգոստ.- Տօն Շողակաթի Ս. Էջմիածնի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Աստուածամայր: Ժամարարն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

- Կէսօրէ ետք, Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբան Հայրեր, ինքնաշարժերով իջան Գեքսեմանիի ձորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Ս. Աստուածածնայ Տաճար, ուր պաշտուեցան ժամերգութիւն եւ նախատօնակ:

- Գիշերասկիզբին, նոյն վայրին մէջ պաշտուեցաւ «Եկեցեք»ի եւ Հսկման կարգերը: Հանդիսացեալ էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Կիր. 31 Օգոստ.- Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի: Առաւօտուն Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ Միաբան Հայրեր, ինքնաշարժերով իջան Գեքսեմանիի ձորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Ս. Աստուածածնայ Տաճար, ուր Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Բարոզիչ Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Պատարագիչ Սրբազանը հանդիսացեալ էր «Անդաստան»ին:

Բշ. 1 Սեպտ.- Յիշատակ Մեռելոց: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Ս. Պատարագէն ետք կատարուեցաւ մասնաւոր հոգեհանգստեան կարգ, համայն ննջեցեալներուն հոգիներուն ի հանգիստ: Հանդիսացեալ էր Լուսարարայեւ Սրբազանը:

Շր. 6 Սեպտ.- Ս. պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Աստուածածնայ խորանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Աթաջանեան:

Կիր. 7 Սեպտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ, Երաշխաւոր Ս. Աստուածածնի խորանին վրայ: Ըստ սովորութեան պատարագեց Տաճարին Տեսուչը՝ Ս. Սամուէլ Մ. Վրդ. Աղոյեան: Հանդիսացեալ էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Բշ. 8 Սեպտ.- Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ հանդիսացեալ էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Գշ. 9 Սեպտ.- Ս. Յովակիմայ եւ Աննայի: Ըստ սովորութեան Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Գեքսեմանիի Ս. Աստուածածնայ Տաճարի, Հայր Յովսէփի գերեզմանին վրայ: Պատարագեց Տաճարին Տեսուչը Տ. Հայրիկ Վրդ. Գալայեան: Հանդիսացեալ էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Շր. 13 Սեպտ.- Արքայ Առաքելոցն Թովմայի, Յակոբայ եւ Շմաւոնի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Իսահակ Արդ. Մինասեան:

- Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազանը:

Կիր. 14 Սեպտ.- Գիւտ Գօտւոյ Ս. Աստուածածնի: Օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Գեքսեմանիի Ս. Աստուածածնայ Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ մատուցուեցաւ Բարոզիչ Լուսարարայեւ Սրբազանը: Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ 8 Սեպտեմբերին տաճարին ընդհանուր մահրութեան մասնակցողներու հանգուցեալ հարազատներուն հոգիին ի հանգիստ որոնց ցանկը կարդաց Տաճարին Տեսուչը՝ Տ. Հայրիկ Վրդ. Գալայեան: Հանդիսացեալ էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Գշ. 17 Սեպտ.- Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ հանդիսացեալ էր Լուսարարայեւ Սրբազանը:

Եշ. 18 Սեպտ.- Մնունգ Ս. Աստուածածնի: Առաւօտուն, Լուսարարայեւ Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ Միաբան Հայրեր

ինճնաշարժերով իջան Գերսեմանիի ձորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին դէպի Տանար: Օրուան հանդիսատար Ս. Պատարագը մատուցեց եւ ֆարոգեց Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Շր. 20 Սեպտ.- Նիկիոյ Ա. Ժողովուրդն երեք Հարիւր Ութնտասն Հայրապետացն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Դիսաղորդ: Ժամարարն էր Տ. Ղեւոնդ Արդ. Յովհաննիսեան:

- Կէսօրէ ետք կատարուեցաւ Գոհարանական Մաղթանք Հայաստանի Հանրապետութեան անկախացման ԺԲ. տարեդարձին առիթով, նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր:

Կիր. 21 Սեպտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերամատարն մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Սրբազանը: Ժամարարն էր Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեան:

Ուր. 26 Սեպտ.- Մայր Տանարին մէջ, երեկոյեան ժամերգութեան աւարտին, Պատրիարք Սրբազան Հայրը Ուրար կրելու արտօնութիւն շնորհեց Ժառ. վարժարանի Դ. դասարանի աշակերտ Արտակ Յակոբեանի, Յովհաննէս Գեորգեանի եւ Պաւլ Դաւթեանի: Իսկ յաջորդ առաւօտ Սարկաւազ ձեռնադրուելիք Ուրարակիր Յարութիւն եղիպեանին, Աւետիք Ալէքեանին, Գրիգոր Աւագեանին, Սամուէլ Ղազարեանին եւ Արմէն Սինանեանին շնորհեց Կիսասարկաւազութեան Աստիճան:

Շր. 27 Սեպտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Դիսաղորդ: Ժամարարն էր Թէոդորոս Արդ. Զաֆարեան:

Պատարագի ճաշու ընթերցուածներէն առաջ, հինգ կիսասարկաւազները ձեռնադրուեցան դէպի Ս. Դիսաղորդի մատուոյ, խարտաւիլակութեամբ Լուսարարապետ Սրբազան Հօր, առընթերակայ ունենալով Ժառ. վարժարանի Տեսուչ Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեան եւ Ս. Յարութեան Տանարի Տեսուչ Սամուէլ Մ. Վրդ. Աղոյեան: Պատրիարք Սրբազան Հայրը սարկաւազներու ձեռնադրութիւնը կատարեց, եւ ուրարները օրհնելով, անոնց իշխանութիւն տուաւ պաշտամունքներու ընթացքին Աւետարան ընթերցելու եւ բուրվառով խնկարկութիւն կատարելու, եւ Ս. Պատարագի սկիզբը վերաբերելու:

Շարք կէսօրէ ետք, Խաչվերացի մեծահանդէս նախատօնակին նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը: Ապա Կենաց Փայտի մատուներ Ս. Դիսաղորդի մատուռէն բափօրով փոխադրեց Աւագ Սեղան:

Պաշտամունքի աւարտին տեղի ունեցաւ Քահանայական Կոչման Կարգը, Ընծայարանի շրջանաւարտ սաներէն Յովնան Սրկ. Բաղդասարեանի, խարտաւիլակութեամբ Լուսարարապետ Սրբազան Հօր, եւ առընթերակայութեամբ Տեսուչ Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեանի եւ Թէոդորոս Արդ. Զաֆարեանի: Ընծայեալը ձեռնադրած՝ Աւագ Դուռն առաջնորդուեցաւ դէպի փոքր Ատեան, ուր ձեռնադրող Պատրիարք Սրբազան Հօր հարցումներուն պատասխանելով «նզովեց չար աղանդները» եւ կարդաց «Ուղղափառ Հաւատոյ դաւանութիւնը»:

- Նոյն գիշերասկիզբին, Մայր Տանարին մէջ պաշտուած «Եկեղեցի» եւ Հսկումի կարգերուն նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

- Կիր. 28 Սեպտ.- Տօն Վերացման Ա. Խաչին: Օրուան Ս. Պատարագը Մայր Տանարին Աւագ Սեղանին վրայ մատուցեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը: Սպասարկող վարդապետներն էին Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան եւ Բագրատ Արդ. Պուրնէեան: Իսկ բուրվառակիրներն էին Իսահակ Արդ. Մինասեան եւ Ղեւոնդ Արդ. Յովհաննիսեան: Պատրիարք Սրբազան Հօր օրհնութեամբ տեղի ունեցաւ Յովնան Սրկ. Բաղդասարեանի Քահանայական ձեռնադրութիւնը եւ օծումը, խարտաւիլակութեամբ Լուսարարապետ Սրբազան Հօր, առընթերակայութեամբ Տեսուչ Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեանի եւ Սամուէլ Մ. Վրդ. Աղոյեանի, վերակոչուելով Տ. Կորին կուսակրօն ֆահանայ:

«Ողջոյն»ի պահուն Պատրիարք Սրբազան Հայրը եւ Հոգեւորական Հայրերը մօտեցան ի համրոյր օծեալի աջոյն: Պատարագի աւարտին, եկեղեցւոյ առեանին մէջ, հաւատացեալներ եւ դպիրներ մօտեցան աջահամրոյրի:

- Նոյն յետ միջօրէին, Աւագ խորանի վրայ, Տ. Կորին ստացաւ կուսակրօն Արեղայի Վեղարի օրհնութիւնը Պատրիարք Հօր ձեռամբ, եւ մասնակցեցաւ Մայր Տանարի մէջ տեղի ունեցած աւանդական «Խաչվերացի» մեծահանդէս «Անդաստան»ին:

- Իրիկնադէմին, Պարտիզաբաղի վարդապետաց սեղանատան մէջ, Միաբանական ընթրիքին ընթացքին մաղթանքի խօսքեր եղան Արիս Եպս. Շիրվանեանի եւ վարժարանի Տեսուչ Պարէտ Մ. Վրդ. Երէցեանի կողմէ: Տ. Կորին Արեղան իր եւ իր ձեռնադրեալ երախտագիտութիւնը յայտնեց իրեն տրուած ուսման եւ որպէս միաբան Ս. Աբրողոյ ծառայելու իրեն տրուած պատենութեան համար: (Կորին Արեղայի հայրը՝ Պր. Մանրաշ Հայաստանէն ուխտաւորաբար

ներկայ է եւ մասնակից արարողութեանը):

Պատրիարք Սրբազան Հայրը անդրադարձաւ Միաբանութեան րազմերես պարտականութիւններուն, եւ Բաշայեքեց «Խաչը կրելու», որ Բրիստոնեայի հոգեկան, իմացական եւ ֆիզիքական կեանքին ուղեցոյցն է, եւ մարդուն գոյութեան կու տայ իմաստ, նկարագիր, տեսիլք եւ տոկունութիւն:

- Նորրեմայ Տ. Կորիւն Արդ. Բաղդասարեան իր «Քառասունք» պիտի անցընէ Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ, ուսուցիչ ունենալով Տաճարի Տեսուչ Սամուէլ Ծ. Վրդ. Աղոյեան:

Բշ. 29 Սեպտ.- Յիշատակ Մեռելոց: Մայր Տաճարի Ս. Գլխադրի մատրան մէջ պատարագեց Տ. Գուսան Վրդ. Այնանեան:

Ս. Պատարագէն ետք, կատարուեցաւ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն, Մելիոնեան հարազատներուն հոգիին ի հանգիստ, Նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր:

Շր. 4 Հոկտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Նշան վերնամատրան մէջ: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Կիր. 5 Հոկտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան: Ժամարարն էր Տ. Ընծանուէր Արդ. Բարախանեան:

Ուր. 10 Հոկտ.- Նախատօնակը պաշտուեցաւ Ղպտոց Ս. Գէորգ Վանքի եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Շր. 11 Հոկտ.- Ս. Գէորգայ Զօրավարին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ղպտոց Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան: Ժամարարն եւ քարոզիչն էր Տ. Իսահակ Արդ. Մինասեան:

- Կէսօրէ ետք, Լուսարարապետ Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար, ուր մեր վերնամատրան մէջ պաշտուեցան ժամերգութիւնն ու նախատօնակը: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան, հանդիսաւոր թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէթեան:

Կիր. 12 Հոկտ.- Տօն Վարագայ Ս. Խաչին (660): Գիշերային եւ Առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

- Պատրիարք Սրբազան Հօր երկրորդ պաշտօնական մուտքէն ետք, Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան, օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատուց Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ: «Հայր Մեր»էն առաջ քարոզեց Լուսարարապետ Սրբազանը:

Շր. 18 Հոկտ.- Արքեպիսկոպոսն էր երկու Աշակերտացն Քրիստոսի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի ներքին զաւթին մէջ գտնուող Ս. Գէորգայ Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Ղեւոնդ Արդ. Յովհաննիսեան:

Կիր. 19 Հոկտ.- Այսօր կատարուեցաւ Ռամլէի Ս. Գէորգայ վանքի տարեկան ուխտագնացութիւնը, ի ներկայութեան Նաֆայէն եւ Երուսաղէմէն մասնակցող հաւատացեալներու: Ժամարարն եւ քարոզիչն էր Տ. Թէոդորոս Արդ. Զաւարեան:

Ուր. 24 Հոկտ.- Արքեպիսկոպոսն էր Ս. Յովնոր Նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Շր. 25 Հոկտ.- Ա. Թարգմանչաց Վարդապետացն մերոց: Տօն Ազգային եւ եկեղեցական:

- Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ իր անդրանիկ պատարագը մատուց նորրեմայ Տ. Կորիւն Արդ. Բաղդասարեան: «Հայր Մեր»էն առաջ քարոզեց Տ. Պարէտ Ծ. Վրդ. Երէցեան:

Ս. Պատարագի վերջաւորութեան կատարուեցաւ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն մեծանուն բարերարներ, Գալուստի, Նուարդի, Սարգսի եւ Տիրուհիի եւ համայն Կիւլպէնկեան գերդաստանի ննջեցեալներու հոգիներուն ի հանգիստ, նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր:

Կիր. 26 Հոկտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր նորրեմայ Արեղային ուսուցիչը Տ. Սամուէլ Ծ. Վրդ. Աղոյեան:

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆԻՔ

Բշ. 4 Օգոստոս – Համահայկական Ներքող Մարզախաղերուն մասնակցելու համար դեպի Ներսան մեկնելու առիթով, Պատրիարք Սրբազան Հօր այցելեցին եւ իր օրհնութիւնը ստացան Հ.Մ.Ը.Միութեան եւ Հ.Ն.Միութեան մարզիկներէն կազմուած 16 երիտասարդներու խումբ մը, որ Սուրբ Երկրի անունով առաջին անգամն ըլլալով պիտի մասնակցէր Համահայկական Մարզախաղերուն: Պատրիարք Սրբազան հետաքրքրուեցաւ խումբին մասնակցութեան ծրագիրներով, եւ գնահատեց անոնց այս նախաձեռնութիւնը, եւ փառաբանեց զանոնք խաղերու ընթացքին մարզիկի վայել բարձր ոգի ցուցաբերել եւ մրցանակներ ապահովել:

– Պատրիարք Սրբազան Հօր այցելութիւնները Հայ Սկստական Բանակումներու:

Հ.Մ.Ը.Միութեան սկստուներու եւ արեւուշներու քանակութիւն, Պատրիարք Սրբազան Հայրը ընկերակցութեամբ Նորայր Արղ. Գազազեանի, այցելութիւն տուաւ 25 Յուլիս, Ուրբաթ երեկոյին, Պէյտ Եւմէշ ֆաղափի Մսիլաթ Յիօն արուարձանի մէջ:

Նոյն վայրին մէջ, Հ.Ն.Միութեան սկստուներուն եւ արեւուշներուն Պատրիարք Սրբազան Հայրը այցելեց 16 Օգոստոս, Շարաթ երեկոյին, ընկերակցութեամբ Արիս Նպս. Եփրվանեանի եւ Նորայր Արղ. Գազազեանի:

Ուրբ. 8 Օգոստոս – Հայագգի հռչակաւոր երաժիշտ–երգահան Արամ Խաչատրեանի ծննդեան 100 ամեակի առթիւ գեղարուեստական հանդէս տեղի ունեցաւ Յոպպէի Ս. Նիկողայոս Վանքին մէջ, նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր:

Տեղւոյս հոգեւոր հովիւ Ընծանուէր Արղ. Բարախանեանի նախաձեռնութեամբ եւ կազմակերպութեամբ երեկոյթին իրենց մասնակցութիւնը նուագով եւ դաշնակի կատարմամբ բերին խումբ մը հայորդիներ: Հոգեշնորհ Հայր Սուրբը ներկայացուց մեծ երգահանի կեանքն ու գործունէութիւնը, որմէ ետք մեծ պաստառի վրայ ցուցադրուեցաւ անոր հետ առընչուող հայկական փիլմը: Այնուհետեւ, «Հոգեհանգրստեան Պաշտօն» կատարուեցաւ վասն հոգեւոյն ամենայն երգահանից, յիշատակութեամբ Կոմիտաս Վրդ.ի եւ Արամ Խաչատրեանի: Պատրիարք Սրբազան Հայրը ընկերակցութեամբ Արիս Նպս. Եփրվանեանի եւ Նորայր Արղ. Գազազեանի նախագահեց եւ իր օրհնութիւնը տուաւ հաւաքուած բազմութեան, որոնք եկած էին Իսրայէլի տարբեր շրջաններէն:

Գշ. 2 Սեպտ. – Առաւօտեան ժամը 8.30ին, Ս. Թարգմանչաց Մանկապարտէզի եւ Երկրորդական վարժարանի ուսումնական նոր տարե-

շրջանի բացումը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր, որուն կ'ընկերանային Միաբան Հայրեր: Վարժարանի Տեսուչ՝ Թեոդորոս Արղ. Զաքարեանի քարեգալուստի խօսքէն ետք Պատրիարք Սրբազան Հայրը մաղթեց կրթութեան ծրագիրներու նորանոր յաջողութիւններ՝ աշակերտութեան, ուսուցչական կազմին եւ ծնողաց գործակցութեամբ: Միասնական աղօթքէն ետք, Պատրիարք Սրբազան Հայրը հանդիպում ունեցաւ աշակերտներուն եւ ուսուցիչներուն հետ իւրաքանչիւր դասարանի մէջ:

Ուր. 5 Սեպտ. – Առաւօտեան ժամը 9ին տեղի ունեցաւ ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Ընծայարանի վերաբացումը: Կրթական տարեմուտի արարողութեանը ներկայ էին Միաբանութիւն եւ ուսուցչական կազմ, գլխաւորութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր: Վարժարանի տեսուչի քացակայութեան՝ առժամայն հսկողութիւնը ստանձնած Արիս Նպս. Եփրվանեան քացումը կատարեց 2003–2004 ուսումնական տարեշրջանին, 30 ժառանգաւոր սաներով եւ ուսուցչական կազմով: Յետ ընթերցման «Ս. Աւետարանի» պատգամին, Պատրիարք Սրբազան Հայրը դիտել տուաւ որ այս տարի քացառարար յաւելալ նոր աշակերտներ պիտի չունենանք: Վանական եւ դպրոցական մեր կենցաղին եւ սարտակամութեանց արդէն գիտակից եւ նախանձախնդիր ոգիով կատարենք ուսանողի եւ ուսուցանողի մեր պարտաւորութիւնները:

Պատրիարք Սրբազան Հայրը առանձին տեսակցութիւն ունեցաւ ուսուցչական կազմին հետ եւ այցելեց դասարանները:

Կիր. Սեպտ 14. – Լատին Ամերիկեան երեք պետութիւններու՝ Սալվատորի, Քոստա Ռիկայի եւ Հունտուրասի անկախութեան օրուան առթիւ, Երուսաղէմի “Crown Plaza” պանդոկին դահլիճին մէջ կազմակերպուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Արիս Նպս. Եփրվանեանի եւ Իսահակ Արղ. Միմասեանի: Ներկայ էին նաեւ Իսրայէլի նախագահը, Արտգործնախարարն ու Քաղաքապետը, ինչպէս նաեւ այլ բարձրաստիճան հիւրեր:

Բշ. 22 Սեպտ. – Հայաստանի Հանրապետութեան 12րդ տարեդարձի առթիւ, Երուսաղէմի մէջ ՀՀ Պատույ Հիւպատոս Յուլիկ Մոմենեանի հրաւերով, Նօթր Տամի քացօքեայ հաւաքավայրին մէջ կազմակերպուած հիւրասիրութեան, ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը Միաբանութեան անդամներով:

– Ներկայի ֆաղափական եւ տնտեսական ծանր պայմաններուն ներքոյ, երբ ուխտաւորներու եւ զրօսաշրջիկներու թիւը որոշապէս նուազած է, Միացեալ Նահանգներէն Սրբոց Յակոբեանց Վանք

ուխտաւորաբար արդէն երկրորդ անգամ այցելեցին երիտասարդ կիսասարկաւագներ Քարլ Պարտախանը և Ալոն Ալքիփարմախանը: Օգոստոս 25-էն մինչև Սեպտեմբեր 9-ը երկու շաբաթուայ ընթացքին անոնք մասնակցեցան եկեղեցական և Ս. Տեղեաց արարողութիւններուն՝ քաջալերելով մեր ժառանգաւոր տղաքը: Ինչպէս նաև անոնք ներկայ գտնուեցան ժառանգաւորաց և Թարգմանչաց վարժարաններու դպրոցական նոր տարեշրջանի քաջման արարողութեանց: Օրինակելի է անոնց ընթացքը և խրախուսելի նուիրումն ու ծառայասիրութիւնը հանդէպ Ս. Յակոբեանց դարաւոր հաստատութեան:

Գշ. 23 Սեպտ.– Ոստիկանապետ Նիսո Շախամի հրաւերով, Հրէից Նոր Տարեմուտին առթիւ Հին Քաղաքին Նափայի Դարպասին կից Դաւթի Բերդին մէջ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութեան արարողութիւն, որուն կը մասնակցէին Երուսաղէմի և շրջակայ տարբեր համայնքներու և յարանուանութեանց ներկայացուցիչներ և համայնքապետներ (մուխթար): Պատրիարք Սրբազան Հայրը ընկերակցութեամբ Արքիս եպ. Շիրվանեանի, Իսահակ Արդ. Մինասեանի և Հայոց Մուխթար Կարապետ Յակոբեանի ներկայ գտնուեցաւ հիւրասիրութեան:

Գշ. 1 Հոկտ.– Երուսաղէմի մէջ Միացեալ Նահանգաց Հիւպատոսարանի հրաւերով, Ամերիկէն Դոյոնի պանդոկի պարտէզին մէջ Միացեալ Նահանգաց նորանշանակ Ընդհանուր Հիւպատոս Դաւիթ Փիրսին «Քարի Գալուստ»ի առթիւ տրուած հիւրասիրութեան ներկայ եղաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Արքիս եպ. Շիրվանեանի և Իսահակ Արդ. Մինասեանի:

Բշ. 13 Հոկտ.– Երուսաղէմի քաղաքապետ Ուրի Լուփիանսիի կողմէ բոլոր կրօնապետներուն ուղղուած, Հրէից Տաղաւարաց–Սուֆօր տօնին առթիւ եղած հրաւերին ընդառաջելով, Դաւթի Բերդին քաջօրեայ հրապարակին մէջ տեղի ունեցած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Արքիս եպ. Շիրվանեանի, Գուսան վրդ. Ալեանեանի և Իսահակ Արդ. Մինասեանի:

Բշ. 14 Հոկտ.– Սպանիոյ Ազգային Օրումն սոնակատարութեան առթիւ, Երուսաղէմի Ընդհանուր Հիւպատոս Սէնորա Ֆելիքի հրաւերով, հիւպատոսարանի պարտէզին մէջ կազմակերպուած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Արքիս եպ. Շիրվանեանի, Գուսան վրդ. Ալեանեանի և Իսահակ Արդ. Մինասեանի:

Բշ. 20 Հոկտ.– Երեկոյեան, Հոռովի Քառանյապետի գահակալութեան Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Յով-

հաննէս Պօղոս Բ.ին 25րդ տարեդարձին առիթով, Պապական Նուիրակ Բիւքրօ Արքեպիսկոպոս Սամպիի հրաւերին ընդառաջելով, Երուսաղէմի Նորրը Տամ Կեդրոնին մէջ կազմակերպուած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան Պատրիարք Սրբազան Հայրը, Գուսան վրդ. Ալեանեան, Նորայր Արդ. Գազազեան և Իսահակ Արդ. Մինասեան:

Կիր. 26 Հոկտ.– Աւստրիոյ Ընդհանուր և Լիագոր Դեսպան Պր. Հենկլին հրաւերով, Հերցեդիոյ դեսպանատան րակին մէջ, Աւստրիոյ ազգային օրումն առիթով կազմակերպուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Բագրատ Արդ. Պուրնէֆեանի:

Բշ. 27 Հոկտ.– Պաշտօնական այցով Սուրբ Երկիր ժամանեց Ֆրանսիական Ուխտի Միաբանութեան ընդհանուր մեծաւոր Դերշ. Խօզէ Թօզերիլիաս Քարալլօն: Իր ժամանումին ղիմաւորութեան քափօրին մասնակցեցաւ Աւագ Թարգման Գուսան վրդ. Ալեանեան, երկու «գաւառներով», մինչև Ս. Յարութեան Տաճարի մուտքը, ուր Տաճարի տեսուչ Սամուէլ վրդ. Աղոյեան Ֆրանսիական և Յոյն տեսուչներուն հետ միասին պաշտօնապէս «Քարի Գալուստ» մաղթեցին Ֆրանսիական Մեծաւորին:

Գշ. 28 Հոկտ.– Առաւօտեան, Երուսաղէմի Ֆրանսիական Միաբանութեան անդամներ և Քիւսթուրը, իրենց Ուխտի Ընդհանուր Մեծաւորին ընկերակցելով, Պատրիարք Սրբազան Հօր այցելութեան եկան: Ընդունելութիւնը տեղի ունեցաւ Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ, Պատրիարք Սրբազան Հօր, Լուսարարապետ Նուրհան Արք. Մանուկեանի և Սեւան եպ. Դարիպեան Սրբազաններու և Միաբանութեան հոգեւորական հայրերու ներկայութեամբ, անդրադառնալով սիրալիբ գործակցութեան կարեւորութեան, նկատի առած երկրին ներկայ տազնապալի կացութիւնը և սրբատեղիներու վերաբերեալ հարցերը:

Գշ. 30 Հոկտ.– Երուսաղէմի մէջ Ֆրանսայի Ընդհանուր Հիւպատոս Ռէժի Բէօշէր, ընկերակցութեամբ հիւպատոսարանի աշխատակիցներուն, որոնց մէջ էր նաև քազում տարիներու պաշտօնեայ Օր. Սիրարփի Սարգիսեան, Պատրիարքարան այցելութեան եկան: Իսահակ Արդ. Մինասեան գանձնէ առաջնորդեց Ս. Յակոբայ Մայր Տաճարի և Վանքի տարբեր հաստատութիւններ. հին տպարան, քանգարան, Ս. Թարգմանչաց և ժառանգաւորաց վարժարաններ, Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցի: Ապա, Ընդհանուր Հիւպատոս իր աշխատակիցներով հանդիպում ունեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հօր հետ: